

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

16.3.2005

B6-0216/2005

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

suullisesti vastattavan kysymyksen O-0037/05 johdosta

työjärjestyksen 108 artiklan 5 kohdan mukaisesti

esittäjä(t): Nikolaos Sifunakis

kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan puolesta

päätöslauselma kulttuurisisältöjen ja taiteellisten ilmaisumuotojen
monimuotoisuuden suojelemista koskevasta yleissopimuksesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma kulttuurisisältöjen ja taiteellisten ilmaisumuotojen monimuotoisuuden suojelemista koskevasta yleissopimuksesta

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 15. joulukuuta 2003 antamansa mietinnön kulttuurisen monimuotoisuuden säilyttämisestä ja edistämisestä¹,
- ottaa huomioon komission tiedonannon kulttuurin moninaisuutta edistävästä kansainvälisestä välineestä (KOM(2003)0520),
- ottaa huomioon 12. maaliskuuta 2003 antamansa päätöslauselman palvelukaupan yleissopimuksesta (GATS) sekä kulttuurisesta monimuotoisuudesta²,
- ottaa huomioon Unescon 2. marraskuuta 2001 antaman yleismaailmallisen julistuksen kulttuurin monimuotoisuudesta,
- ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 149 artiklan 1 kohdan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan johdannon ja 22 artiklan,
- ottaa huomioon, että Euroopan perustuslakisopimuksen I-3 artiklan neljännessä alakohdassa vahvistetaan, että unioni kunnioittaa kieltensä ja kulttuuriensa rikkautta ja monimuotoisuutta ja huolehtii Euroopan kulttuuriperinnön vaalimisesta ja kehittämisestä; ottaa huomioon, että III-315 artiklassa vahvistetaan, että neuvosto tekee ratkaisunsa yksimielisesti neuvoteltaessa ja tehtäessä sopimuksia kulttuuri- ja audiovisuaalisten palvelujen kaupan alalla silloin, kun tällaiset sopimukset voivat haitata unionin kulttuurista tai kielellistä monimuotoisuutta,
- ottaa huomioon Unescon yleiskokouksen 17. lokakuuta 2003 tekemän päätöksen aloittaa kulttuurista monimuotoisuutta koskevan yleissopimusluonnoksen laatiminen ennen yleiskokouksen seuraavaa vuonna 2005 pidettävää kokousta,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 108 artiklan 5 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että riippumattomien asiantuntijoiden kokous järjestettiin joulukuussa 2003 ja toukokuussa 2004, jolloin tavoitteena oli laatia ensimmäinen alustava esitys yleissopimusluonnokseksi,
- B. ottaa huomioon, että syyskuusta 2004 alkaen on järjestetty hallitusten välisiä kokouksia alustavan yleissopimusluonnoksen ja raportin viimeistelemiseksi,

¹ A5-0477/2003.

² P5_TA(2003)0087.

- C. toteaa, että vaikka marraskuussa 2001 annettu kulttuurista monimuotoisuutta koskeva Unescon yleismaailmallinen julistus on tervetullut askel kohti kansainvälistä yhteistyötä, se on osoittautunut riittämättömäksi keinoksi torjua kulttuuriseen monimuotoisuuteen kohdistuvat uhat globaalistuvassa maailmassa,
- D. toteaa, että Unescon yleissopimusluonnoksella pyritään takaamaan kulttuurisisältöjen ja taiteellisten ilmaisumuotojen monimuotoisuus ja suojelemaan sitä, ja että yleissopimuksella pyritään helpottamaan kulttuuripolitiikoiden ja eri kulttuurimuotojen monimuotoisuuden suojelua ja edistämistä koskevien asianmukaisten toimien kehittämistä ja tukemista sekä edistämään laajempaa kansainvälistä kulttuurivaihtoa,
- E. toteaa, että koska yleissopimuksen tavoitteet koskevat kulttuurikysymyksiä – alue, jolla yhteisöllä ei perustamissopimuksen 151 artiklan mukaan ole yhdenmukaistamisvaltuuksia – voi niihin toimenpiteisiin, joilla pyritään saavuttamaan nämä tavoitteet, sisältyä määräyksiä, jotka vaikuttavat yhteisön säännöstöön; toteaa, että luonnos Unescon yleissopimukseksi on jaetun toimivallan sopimus ja että siihen sisältyy monia määräyksiä, jotka kuuluvat yhteisön toimivaltaan,
- F. ottaa huomioon, että neuvosto sen vuoksi sopi 16. marraskuuta, että komissiolle annetaan valtuudet käydä neuvotteluja yhteisön puolesta niistä Unescon yleissopimusluonnoksen osista, jotka kuuluvat yhteisön toimivallan piiriin,
- G. katsoo, että jäsenvaltiot ovat velvoitettuja toimimaan läheisessä yhteistyössä yhteisön kanssa sen takaamiseksi, että neuvotteluissa ja tekstin sisällöstä päätettäessä toimitaan yhtenäisesti,
- H. toteaa, että perustamissopimuksen 300 artiklassa määrätään yhteisön sopimuksia koskevista menettelysäännöistä, ja että Euroopan parlamenttia on kuultava tällaisen sopimuksen tekemistä koskevasta ehdotuksesta,
- I. pitää tärkeänä, että jaetun toimivallan sopimuksen osalta jäsenvaltiot ja kaikki yhteisön toimielimet toimivat läheisessä yhteistyössä,
1. huomauttaa, että yleissopimuksen on toimittava kulttuurin kehittämistä edistävän kansainvälisen yhteistyön välineenä ja uskoo, että luonnos yleissopimukseksi edustaa vakavaa pyrkimystä vastata haasteisiin, joita globalisaatio ja kansainvälinen kauppapolitiikka asettavat kulttuurin monimuotoisuudelle, ja pitää myönteisenä prosessia, jonka myötä otetaan käyttöön kulttuurin monimuotoisuutta suojeleva sitova ja normeja luova väline;
 2. katsoo, että jäsenvaltioiden on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin näkemystensä yhteensovittamiseksi jäsenvaltioiden kesken ja yhteisön kanssa;
 3. on huolissaan, että yhtenäisyyden puute heikentää yhteisön asemaa ja uskottavuutta neuvotteluissa; korostaa EU:n yhtenäisyyden merkitystä ja painottaa, että Euroopan parlamentin on osallistuttava täysipainoisesti selkeän valtuutuksen määrittämiseen ja otettava huomioon kansalaisyhteiskunnan esittämät näkemykset;

4. korostaa, että komission ei pitäisi toimittaa ainoastaan neuvostolle ja 113-komitealle ajantasaisia tietoja Unescossa käydyistä neuvotteluissa, vaan että sen on taattava vastaavien tietojen antaminen myös Euroopan parlamentille;
5. katsoo, että ehdotetussa Unescon yleissopimuksessa on erityisen selkeästi korostettava sopimusvaltioiden oikeutta kehittää, ylläpitää ja panna täytäntöön politiikkoja ja lakeja, joiden tavoitteena on kulttuurisen monimuotoisuuden ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistäminen ja suojeleminen; katsoo, että kaikkia pyrkimyksiä vesittää tai heikentää näitä oikeuksia millä tahansa tavoin yleissopimuksen yhteydessä on vastustettava päättäväisesti;
6. katsoo, että yleissopimuksessa on tunnustettava julkisten palveluiden keskeinen merkitys ja erityisesti yleisradioyhtiöiden merkitys kulttuurisen monimuotoisuuden ja identiteetin sekä kaikille kansalaisille tarjottavan laadukkaan ohjelmasisällön ja tiedon suojelemisessa, tukemisessa ja kehittämisessä;
7. korostaa, että vaikka kulttuuripalvelut ja -tuotteet ovat luonteeltaan kaksitahoisia, koska ne ovat sekä taloudellisia että kulttuurituotteita, niitä ei voida verrata tavanomaisiin kauppatavaroihin;
8. korostaa myös sitä, että oikeus sekä kansalliseen että muualta maailmasta peräisin olevaan monimuotoiseen kulttuurisisällön tarjontaan on perusoikeus;
9. korostaa, että Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot eivät neuvottelujen kuluessa tai yleissopimuksesta päätettäessä saa tehdä mitään sellaista, mikä vaarantaa kulttuurisen monimuotoisuuden tai heikentää valtioiden mahdollisuutta tukea kulttuurin monimuotoisuutta ja kulttuuri-identiteettiä;
10. kehottaa Unescon yleiskokousta ja neuvottelujen osapuolia varmistamaan, että kulttuuri-ilmaisun kaikki muodot otetaan huomioon yleissopimuksessa;
11. kehottaa kaikkia neuvottelujen osapuolia pyrkimään kaikin keinoin saamaan luonnoksen valmiiksi, jotta Pariisissa lokakuussa 2005 kokoontuva seuraava Unescon yleiskokous voi hyväksyä sen;
12. katsoo, että tiedotusvälineiden moniarvoisuuden on oltava yleissopimuksen peruseriaatteena;
13. vaatii, että yleissopimuksella on taattava avoimuuden, suhteellisuusperiaatteen sekä demokratian periaatteen noudattaminen;
14. vaatii, että yleissopimuksen on perustuttava yksilön ihmisoikeuksiin sellaisina kuin ne on määritelty tiedonsaantioikeutta, mielipiteenvapautta ja tekijänoikeuksia koskevissa kansainvälisissä sopimuksissa;
15. katsoo, että kansainvälisen kauppaoikeuden ja Unescon tulevan yleissopimuksen välinen suhde on tärkeä ja että tämä suhde voitaisiin järjestää parhaiten siten, että

kulttuurisen monimuotoisuuden suojaa pidetään vähintään yhtä tärkeänä kuin muita toimintaloikkoja, eikä missään tapauksessa vähemmän tärkeänä;

16. katsoo, että yleissopimuksen kulttuuriteollisuutta koskevaan määritelmään on sisällytettävä tuotannon lisäksi myös kulttuuriesineiden ja -palvelujen luominen, julkaiseminen, markkinointi, jakelu, näyttelyt, hankinnat, myynti, keruu, varastointi ja säilytys;
17. katsoo, että yleissopimuksessa on tunnustettava sekä suoran että epäsuoran julkisen rahoitusavun merkitys, ja että sopimusvaltiot voivat määritellä tällaisen avun luonteen, määrän ja saajat;
18. katsoo, että valtioilla on säilytettävä oikeus määrittää kulttuurista monimuotoisuutta ja tiedotusvälineiden moniarvoisuutta turvaavien julkisen palvelun instituutioiden, erityisesti yleisradioyhtiöiden tehtävät niiden demokraattisen ja yhteiskunnallisen merkityksen varmistamiseksi, ja että tätä on sovellettava myös digitaalisessa tietoyhteiskunnassa;
19. katsoo sen vuoksi, että yleissopimuksessa on suojeltava sopimusvaltioiden oikeutta ulottaa kulttuuripolitiikkansa koskemaan uutta mediasisältöä ja jakelumenetelmiä, ja että teknologisen neutraalisuuden periaate on ehdottomasti mainittava yleissopimuksessa;
20. pitää myönteisenä ehdotusta, jonka mukaan Unescoon perustetaan kulttuurisen monimuotoisuuden seurantakeskus, jonka on toimittava yhteistyössä kulttuurialan organisaatioiden kanssa;
21. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioille, ehdokasvaltioiden hallituksille, alueiden komitealle, talous- ja sosiaalikomitealle, Euroopan neuvostolle ja Unescolle.